

OECD *Multilingual Summaries*

OECD-FAO Agricultural Outlook 2012

Summary in Polish



Read the full book on:
10.1787/agr_outlook-2012-en

Przegląd rolniczy OECD-FAO: 2012

Streszczenie w języku polskim

- Przedstawiamy osiemnaste wydanie „Przeglądu rolniczego”, a zarazem ósme przygotowane wspólnie z Organizacją Narodów Zjednoczonych ds. Wyżywienia i Rolnictwa (FAO).
- Wykorzystano w nim wiedzę, jaką obie organizacje posiadają na temat rynku towarów, polityk i poszczególnych krajów, a także informacje przekazywane przez współpracujące z nimi państwa członkowskie. W raporcie przedstawiono tendencje, które będą panować na rynkach biopaliw, zbóż, nasion oleistych, cukru, mięsa, ryb oraz nabiału w latach 2012–2021, a także opinie o najnowszych wydarzeniach, najważniejszych problemach i trudnościach, jakie można zaobserwować na rynkach tych towarów.
- Opracowany wspólnie system modelowania oparty na modelu AGLINK OECD i modelu COSIMO FAO ułatwia tworzenie spójnych prognoz. Niniejsze wydanie zawiera specjalny raport na temat wyzwania, którym jest zrównoważony wzrost wydajności produkcji rolnej.

Przegląd w skrócie

Ceny zeszły z wyśrubowanego poziomu, który niedawno osiągały, ale inflacja cen żywności wciąż budzi obawy w krajach rozwijających się

W najnowszych raportach „Przeglądu rolniczego OECD-FAO” koncentrowano się na wysokich, zmiennych cenach produktów rolnych i podkreślano, że ceny te obniżą się na skutek reakcji rynków, ale pozostaną na wyższym poziomie wynikającym z niezmiennie wysokiego popytu i rosnących kosztów niektórych surowców. Zgodnie z przewidywaniami ceny zaczęły spadać, ale wciąż są stosunkowo wysokie. Inflacja cen żywności na poziomie handlu detalicznego obniżyła się znacznie od 2008 r., kiedy osiągnęła maksimum, a jej udział w inflacji całkowitej zmalał. Niemniej jednak inflacja cen produktów żywnościowych w wielu krajach rozwijających się wciąż jest wysoka i w większości krajów poddanych analizie wyprzedza całkowitą inflację.

Zrównoważony wzrost wydajności to klucz do zaspokojenia rosnącego popytu

Wahania cen wciąż budzą obawy, a dopóki zapasy są małe, głównym zagrożeniem jest zmienność zbiorów związana ze zmianami pogody. Dzięki zwiększonej produkcji uzupełniono nieco zapasy i w 2012 r. zakłócenia na rynkach złagodniały. Najważniejszym problemem, wobec którego staje światowe rolnictwo, jest znalezienie sposobu na bardziej zrównoważony wzrost produktywności zmierzający do zaspokojenia rosnącego popytu na żywność, pasze, paliwo i włókna.

Ceny pozostaną na wyższym poziomie

Przewiduje się, że nominalne ceny produktów omówionych w niniejszym „Przeglądzie” będą rosnąć przez następne dziesięć lat. Ceny rzeczywiste (skorygowane o inflację) pozostaną na niezmiennym poziomie lub spadną, ale — zgodnie z prognozami — będą średnio o 10–30% wyższe niż w ubiegłej dekadzie.

Podstawowym założeniem jest wzrost cen energii

Światowe rolnictwo jest coraz silniej powiązane z rynkami energii. Prognozowane ceny ropy naftowej uwzględniane w założeniach makroekonomicznych są średnio o około 25 dolarów wyższe niż ubiegłoroczne (od 110 do 140 dolarów za baryłkę w okresie objętym przeglądem). Wyższe ceny ropy naftowej są podstawowym czynnikiem decydującym o prognozach wyższych cen produktów rolnych. Nie tylko wpływają one na związane z cenami ropy koszty produkcji, ale także powodują wzrost popytu na biopaliwa i produkty rolne wykorzystywane do ich produkcji.

Trudności w dostępie do zasobów i ich wysokie koszty ograniczają wzrost produkcji mimo tendencji do wzrostu cen

Mimo wysokich cen przewidywany jest spadek tempa wzrostu produkcji. W ostatnich kilku dekadach przekraczało ono 2% rocznie, ale w następnym dziesięcioleciu spadnie do 1,7% rocznie. Prognozy mówią, że coraz trudniejszy dostęp do zasobów, problemy ekologiczne i rosnące koszty niektórych surowców niemal wszędzie utrudnią generowanie odpowiedniej podaży. W tej sytuacji w niniejszym „Przeglądzie” sugeruje się zwrócenie większej uwagi na zwiększanie tempa zrównoważonego wzrostu wydajności w rolnictwie.

Kraje rozwijające się wciąż wywierają decydujący wpływ na rynek

Dzięki większej ilości ziemi, którą można przeznaczyć pod uprawę, i większemu potencjałowi wzrostu wydajności w krajach rozwijających się należy upatrywać głównego źródła wzrostu światowej produkcji do roku

2021. Średnie roczne tempo wzrostu produkcji w tych krajach ma wynosić 1,9% przy 1,2% w krajach rozwiniętych. Przewiduje się, że do roku 2021 naszą planetę będzie zamieszkiwać o 680 mln osób więcej. Największy liczbą ludności jest oczekiwany w Afryce i Indiach. Rosnące dochody i urbanizacja spowodują zmiany sposobu odżywiania, w którym większą rolę będzie odgrywać żywność bardziej przetworzona, tłuszcze i białko zwierzęce. W związku z powyższym wzrośnie zapotrzebowanie na bardziej wartościowe mięso i nabiał, co spowoduje popyt pośredni na zboża gruboziarniste i nasiona oleiste przeznaczone na paszę.

Gospodarki wschodzące będą mieć coraz większy udział w rozwijającym się światowym handlu produktami rolnymi

Gospodarki wschodzące będą mieć coraz większy udział w rozwijającym się światowym handlu produktami rolnymi. Wyróżniają się kraje takie jak Brazylia, Indonezja, Tajlandia, Rosja i Ukraina, które dokonały znacznych inwestycji zmierzających do zwiększenia wydajności produkcji rolnej. Do 2021 r. kraje rozwijające się zdominują eksport ryżu, nasion oleistych, olejów roślinnych i oleju palmowego, produktów białkowych, cukru, wołowiny, mięsa drobiowego, ryb i produktów rybnych.

Produkty rolne — najważniejsze informacje

Wzrośnie produkcja biopaliw i obrót nimi

Prognozy mówią, że do 2021 r. światowa produkcja bioetanolu i biodiesla prawie się podwoi, a jej głównymi ośrodkami będą Brazylia, Stany Zjednoczone i Unia Europejska. Biopaliwo jest wytwarzane głównie z produktów rolnych. Przewiduje się, że do roku 2021 jego produkcja będzie pochłaniać coraz więcej produkowanej na świecie trzciny cukrowej (34%), oleju roślinnego (16%) i surowych ziaren (14%).

Dwustronny handel etanolem między Stanami Zjednoczonymi a Brazylią ma wzrosnąć

Przewiduje się, że dwustronny handel etanolem między Stanami Zjednoczonymi a Brazylią wzrośnie w odpowiedzi na posunięcia władz. Niniejszy „Przegląd” prezentuje prognozy mówiące, że Stany Zjednoczone będą importować etanol wytwarzany z trzciny cukrowej pochodzącej głównie z Brazylii, aby zaspokoić krajowy popyt wynikający z podejmowanych przez ten kraj działań na rzecz wykorzystania zaawansowanych biopaliw, natomiast Brazylia będzie importować tańszy etanol z kukurydzy przede wszystkim ze Stanów Zjednoczonych, aby zaspokoić potrzeby wynikające z dużej w tym kraju liczby pojazdów z zasilaniem typu flex-fuel (zasilanych benzyną i paliwem etanolowym). Z prognoz wynika, że istniejący w USA popyt na etanol do mieszanek o niskiej jego zawartości zostanie ograniczony począwszy od 2016 r. ze względu na osiągnięcie limitu ich udziału w rynku paliw.

Region Morza Czarnego nabierze znaczenia

Wskaźniki wielkości zapasów zbóż do zużycia będą niższe od dotychczasowych średnich, co spowoduje zagrożenie zmiennością cen. Przewiduje się, że Rosja, Ukraina i Kazachstan do 2021 r. nabiorą znaczenia jako eksporterzy pszenicy, ale znaczne wahania wielkości produkcji w tym regionie mogą powodować chwiejność światowego handlu i wahania cen. Prognozy mówią, że najsłabiej rozwinięte kraje Azji będą eksportować więcej ryżu, a Afryka będzie go więcej importować.

Chiny — największy importer nasion oleistych

Produkcja i eksport nasion oleistych są w dalszym ciągu zdominowane przez dotychczasowych graczy, ale oczekuje się, że nowi eksporterzy, tacy jak Ukraina i Paragwaj, będą odgrywać coraz większą rolę we wzroście światowego eksportu. Chiny — największy importer — będą odbiorcą połowy światowego importu. Prognozuje się, że w objętym przeglądem okresie tempo wzrostu produkcji nasion oleistych w Brazylii spadnie z 4,9% do mniej niż 2% rocznie.

Brazylia dominuje na światowym rynku cukru

W perspektywie średnioterminowej popyt na cukier spożywczy i przeznaczony do produkcji etanolu nie zmieni się, co spowoduje utrzymywanie się jego wysokich cen. Azjatyckie rynki cukru w dalszym ciągu będzie cechować cykliczność produkcji prowadząca niekiedy do silnych wahań obrotu i zmienności cen. Ze względu na dominującą pozycję Brazylii na rynku cukru podział zbiorów trzciny cukrowej między produkcję etanolu i produkcję cukru pozostaje głównym czynnikiem stymulującym rynek.

W krajach rozwijających się rośnie spożycie mięsa

Popyt na mięso wzrośnie głównie w wielkich gospodarkach azjatyckich, krajach eksportujących ropę naftową i w Ameryce Łacińskiej, gdzie oczekiwany jest znaczny wzrost dochodów. Największy udział w tym wzroście będzie mieć mięso drobiowe jako najtańsze i najbardziej dostępne źródło białka mięsnego. Do końca analizowanego okresu zastąpi ono wieprzowinę na pozycji największego sektora produkcji mięsa.

Akwakultury zajmą pozycję ważniejszą niż rybołówstwo

Produkcja ryb jest jednym z najszybciej rozwijających się źródeł białka zwierzęcego. Przewiduje się, że w analizowanym okresie rybołówstwo i produkcja pochodząca z akwakultur wzrosną na całym świecie o 15%. Wynoszące 33% tempo wzrostu produkcji pochodzącej z akwakultur spowoduje jednak, że do 2018 r. staną się one podstawowym źródłem ryb przeznaczonych do spożycia przez ludzi, zastępując w tej roli rybołówstwo.

Kraje rozwijające się będą najważniejszymi producentami mleka

Prognozy wskazują na niewielki wzrost spożycia nabiału (z wyjątkiem sera i nabiału świeżego) w krajach rozwiniętych, natomiast w regionach rozwijających się spożycie wszystkich produktów ma do 2021 r. wzrosnąć o około 30%. Przewiduje się, że do 2013 r. kraje rozwijające się wyprzedzą kraje rozwinięte w zakresie produkcji mleka. Chiny i Indie odnotują znaczny jej wzrost.

Czas na zmiany — perspektywy długoterminowe

Produkcja musi wzrosnąć o 60% do 2050 r.

Produkcja rolna musi wzrosnąć o 60% w ciągu najbliższych 40 lat, aby zaspokoić rosnący popyt na żywność. Oznacza to, że do 2050 r. będziemy potrzebować o 1 mld ton zbóż i o 200 mln ton mięsa więcej niż w latach 2005–2007. Potrzebny też będzie wzrost produkcji, aby zapewnić surowiec dla rozwijającej się produkcji biopaliw.

Wzrost produkcji musi wynikać z większej wydajności

Możliwości rozszerzania areálu upraw są na świecie ograniczone. Prognozowany wzrost areálu ziem uprawnych do 2050 r. wynosi tylko 69 mln ha (mniej niż 5%). Wzrost produkcji musi wynikać ze wzrostu wydajności, podobnie jak działo się przez ostatnie 50 lat. Wzrost wydajności będzie miał zasadnicze znaczenie dla opanowania cen żywności w sytuacji coraz trudniejszego dostępu do zasobów. Będzie też kluczowym czynnikiem redukcji panującego na świecie braku bezpieczeństwa żywnościowego. W perspektywie średnioterminowej wzrost wydajności może być głównie wynikiem zmniejszenia niedoborów wydajności w krajach rozwijających się, ale jeden ze scenariuszy sugeruje, że duża część zwiększonych zbiorów przeznaczanych dotychczas na paszę może zostać skierowana do produkcji biopaliw.

Większa równowaga ma podstawowe znaczenie

Jednocześnie niezbędne jest bardziej zrównoważone wykorzystanie dostępnych gruntów, wody, ekosystemów morskich, ławic ryb, lasów i bioróżnorodności. Około 25% gruntów rolnych uległo silnej degradacji. Wiele krajów cierpi z powodu braku wody do celów rolnych. Wiele ławic zostało przetrzebionych albo jest zagrożonych przetrzebieniem. Coraz powszechniejsze jest przekonanie, że zmiany klimatyczne i skrajne zjawiska atmosferyczne będą się nasilać.

Władze państw muszą zapewnić odpowiednie warunki

Zachęcanie do lepszych praktyk agronomicznych, tworzenie lepszych warunków handlowych, technicznych i prawnych oraz wspieranie innowacyjności w rolnictwie (np. badań, edukacji, rozbudowy, infrastruktury) — w tym stosowanie środków służących zaspokajaniu konkretnych potrzeb drobnych rolników — to najważniejsze wyzwania zidentyfikowane w niniejszym raporcie. Działania zmierzające do redukcji strat i marnotrawstwa żywności również mają podstawowe znaczenie dla zaspokajania rosnącego popytu i poprawy wydajności łańcucha dostaw.

© OECD

Niniejsze podsumowanie nie jest oficjalnym tłumaczeniem materiałów OECD.

Kopiowanie niniejszego podsumowania jest dozwolone pod warunkiem zamieszczenia informacji o prawach autorskich OECD i tytułu oryginalnej publikacji.

Wielojęzyczne podsumowania są tłumaczeniami fragmentów dokumentów OECD, pierwotnie opublikowanych w językach angielskim i francuskim.

Są one dostępne bezpłatnie w internetowej księgarni OECD: www.oecd.org/bookshop

Dokładniejsze informacje można uzyskać, kontaktując się z Działem Praw Autorskich i Tłumaczeń w Dyrektoracie do Spraw Publicznych i Komunikacji: rights@oecd.org, faks: +33 (0)1 45 24 99 30.

OECD Rights and Translation unit (PAC)

2 rue André-Pascal, 75116

Paris, France

Zachęcamy do odwiedzania naszej strony internetowej: www.oecd.org/rights



Read the complete English version on OECD iLibrary !

OECD/FAO (2012), *OECD-FAO Agricultural Outlook 2012*, OECD Publishing.

doi: 10.1787/agr_outlook-2012-en